

HISTORY OF THE WORLD-(1500-1950)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 100

Note :- The candidates are required to attempt *one* question each from Sections A, B, C and D carrying 15 marks each and the entire Section E consisting of 10 short answer type questions carries 3 marks each and the map question carries 10 marks.

Section-A

1. Explain the meaning of Renaissance. How did it influence the development of Art, Literature and Science in Europe?
2. Give an account of the political causes of the French Revolution of 1789. How far was Louis XVI responsible for it?

Section-B

3. Discuss causes and effects of Congress of Vienna.
4. How did Bismarck accomplish German Unification? Could this object be achieved without wars against Austria and France?

Section-C

5. What were the inventions that were essential to the Industrial Revolution? What were the advantages to the new system of production? What were the disadvantages?
6. How did the Russian Revolution of 1917 originate? Bring out its impact on the economy and politics of Russia.

Section-D

7. Was the Second World War really inevitable?
8. Discuss causes and effects of Chinese Revolution of 1949.

Section-E

(Part-I)

9. Write short notes :

(a) Printing press	(b) Bastille
(c) Napoleon	(d) Metternich
(e) Garibaldi	(f) England and Industrial Revolution
(g) Mensheviks	(h) Dictatorship in Spain
(i) Treaty of Versailles	(j) The Big Four leader.

(Part-II)

On the outline map of Europe show the political location of various European countries in 1789 and also write explanatory note.

Or
On the outline map of Europe show the political changes of various countries during Vienna Congress and also write explanatory note. For Blind students in Lieu of Map :

(i) Rousseau	(ii) Reign of Terror
(iii) Codes of Napoleon	(iv) New Economic Policy of Lenin.

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ : ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਭਾਗ ਓ, ਅ, ਬ ਅਤੇ ਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਹ ਦੇ ਸਾਰੇ 10 ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 3 ਅੰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਨਕਸ਼ੇ ਦੇ 10 ਨੰਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ-ਓ

1. ਪੁਨਰ ਜਾਗਰਣ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੱਸੋ। ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਕਲਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ?
2. 1789 ਈਸਵੀ ਦੀ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਕਰੋ। ਲੂਈ ਸੋਲਵਾਂ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ?

ਭਾਗ-ਅ

3. ਵਿਆਨਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
4. ਬਿਸਮਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਜਰਮਨ ਏਕੀਕਰਣ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੀ ਇਹ ਮੰਤਵ ਆਸਟਰੀਆ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈਆਂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ?

ਭਾਗ-ਬ

5. ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। ਨਵੀਂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੱਸੋ। ਇਸਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।
6. 1917 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਰੂਸ ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ? ਰੂਸ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਨੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ?

ਭਾਗ-ਸ

7. ਕੀ ਦੂਸਰਾ ਮਹਾਂਯੁੱਧ ਅਨਿਵਾਰਨੀ ਸੀ?
8. 1849 ਈਸਵੀ ਦੀ ਚੀਨੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-ਹ

(ਖੰਡ-I)

9. ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

(ੳ) ਛਾਪੇਖਾਨੇ ਦੀ ਕਾਢ	(ਅ) ਬਾਸਤੀਲ
(ੲ) ਨੈਪੋਲੀਅਨ	(ਸ) ਮੈਟਰਨਿਕ
(ੳ) ਗੈਰੀਬਾਲਡੀ	(ਕ) ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ
(ੴ) ਮੇਨਸਵਿਕਸ	(ਗ) ਸਪੇਨ ਵਿੱਚ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ

(ਘ) ਵਰਸਾਇ ਦੀ ਸੰਧੀ

(ਙ) ਪੁੱਖ ਚਾਰ ਲੀਡਰ।

(ਖੰਡ-II)

ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਕਸ਼ੇ ਉਪਰ 1789 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦਿਖਾਉ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ
ਵਿਆਨਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਸਮੇਂ ਯੂਰਪ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਦਿਖਾਉ। ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਲਿਖੋ। ਕੇਵਲ ਨੇਤਰਹੀਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਨਕਸ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ :

(ੳ) ਰੂਸ

(ਅ) ਆਤੰਕ ਦਾ ਸਾਸਨ

(ੲ) ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਦੇ ਕੋਡ

(ਸ) ਲੈਨਿਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ।